

از شهرک‌سازی تا یهودی‌نشینی

بیت‌المقدس یا اورشلیم، در فلسطین مهم‌ترین، بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهر فلسطینی است که رژیم صهیونیستی می‌کوشد به دروغ آن را پایتخت خود معرفی کند؛ مساله‌ای که تاکنون به طور بین‌المللی به رسمیت شناخته نشده و بسیار کم دولتی است که به آن اذعان داشته باشد.

بیت‌المقدس یا اورشلیم، در فلسطین مهم‌ترین، بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهر فلسطینی است که رژیم صهیونیستی می‌کوشد به دروغ آن را پایتخت خود معرفی کند؛ مساله‌ای که تاکنون به طور بین‌المللی به رسمیت شناخته نشده و بسیار کم دولتی است که به آن اذعان داشته باشد.

در واقع بیت المقدس در ادیان ابراهیمی مقدس و از قدیمی ترین شهرهای جهان است و اکنون نیز از حساس ترین نزاع ها و چالش های عربی - یهودی، اسلامی - غربی، اسلام - یهود، فلسطینی - اسرائیلی و حتی مسیحی - یهودی است. جمعیت بیت المقدس حدود یک میلیون نفر برآورد می شود و این شهر یکی از چهار شهر مقدس یهود، مقدس ترین شهر در مسیحیت و نیز پس از مکه و مدینه سومین شهر مقدس در اسلام است. همین امر بر اهمیت ژئوکالچری و ژئواستراتژیک این شهر افزوده و عملا اسرائیل را واداشته با در نظر گرفتن متغیرهای گوناگون تلاش کند با رویکردهای گوناگونی عملا آن را به عنوان شهری یهودی و پایتخت دولت یهود به جهانیان بقبولاند. از این روست که یهودی سازی شتابی گسترده پیدا می کند.

شهرک سازی

اگر به گذشته یهودی سازی قدس نگاهی داشته باشیم باید گفت با پایان جنگ ۱۹۴۸ بخش غربی شهر بیت المقدس به تصرف اسرائیل و بخش شرقی به تصرف اردن درآمد و اسرائیل در جنگ ۱۹۶۷ بخش شرقی را نیز تصرف کرد. در این بین هرچند جامعه جهانی حضور اسرائیل در بیت المقدس شرقی را [#171&اشغال نظامی»](#) می داند و با ساخت شهرک های یهودی نشین مخالف است، اما در سال ۱۹۸۰ با تأیید پایتختی بیت المقدس توسط پارلمان اسرائیل این تلاش ها بعد دیگری به خود گرفت. نگاه اسرائیلی ها در مورد آینده قدس حتی بعد از انعقاد پیمان اسلو در سپتامبر 1993 که نیمی از آن را متعلق به فلسطینی ها می دانست، تغییری نکرد و بر یکپارچه بودن هر دو بخش اشغال شده قدس و اعلام آن به عنوان پایتخت ابدی اسرائیل تاکید کرد. اکنون نیز نگاه احزاب گوناگون اسرائیلی این است که قدس متشکل از دو بخش شرقی و غربی باید به عنوان پایتخت ابدی اسرائیل باقی بماند. بر همین اساس و با توجه به اهمیت این شهر برای یهودیان اسرائیل است که تلاش می شود با بهره گیری از رویکردهای گوناگون هر چه زودتر بیت المقدس را شهری تمام اسرائیلی و تمام یهودی کنند.

هرچند مسلمانان و فلسطینی ها معتقدند که مسجدالاقصی و حرم رواق ها، صحن ها و دروازه ها، همه بقایای دوران اسلامی است و هر گونه تعرض و تجاوز به مسجدالاقصی به مثابه تجاوز به اعتقادات اسلامی همه مسلمانان است، اما سازمان های دولتی و غیردولتی یهودیان در اسرائیل بی توجه به همه این میراث تمدنی مسلمانان بر این باورند که تنها راه یهودی سازی قدس، یهودی سازی مسجدالاقصی است. از همین رو فعالیت های خود را بر این مکان متمرکز کرده اند. به این منظور نهادهای یهودی طرح تغییر بافت و ماهیت مسجدالاقصی را به گونه ای دنبال می کنند که به طور کامل یهودی شود و تمام بناهای اسلامی برای احیای معبد یهودیان تغییر کاربری دهد. حتی برخی از آنان به طرح تقسیم استفاده مکانی و زمانی از مسجدالاقصی توجه و به نوعی تسلط تدریجی و کامل بر مسجدالاقصی را در نظر دارند. این رویکرد اولین گام اسرائیلی کردن کامل مسجدالاقصی و اخراج فلسطینیان از این شهر است.

دوم این که حمایت رسمی و غیررسمی اسرائیل و نهادهای رسمی این رژیم از گروه های تندروی اسرائیلی آنها را تشویق می کند تا برای نابودی مسجدالاقصی و یهودی سازی آن دست به کار شوند. به این منظور هرچند وقت یک بار صهیونیست های تندرو برای یورش به مسجدالاقصی فراخوان صادر می کنند و به این وسیله می کوشند تا از آن تقدس زدایی کرده و این طور وانمود سازند که این مسجد متعلق به یهودیان بوده و خواهد بود. جدا از اینها کابینه اسرائیل با رویکردهای دیپلماتیک و سیاسی در سطح بین المللی نظیر برگزاری مسابقات مهم ورزشی در بیت المقدس نیز تلاش می کند پروژه یهودی سازی بیت المقدس و تثبیت قدس به عنوان پایتخت رسمی خود را به پیش برد. اینها در حالی است که ما شاهد تلاش گسترده و فعالیت جدی رژیم صهیونیستی برای گسترش شهرک سازی ها در محیط پیرامون مسجدالاقصی هستیم. بر همین اساس شهرداری قدس خطراتی هایی را به ده ها شهروند فلسطینی تحویل داده و آنها را تهدید کرده که در صورت ادامه عملیات ساخت و ساز در این شهر منازل آنها تخریب خواهد شد. صدور خطاریه های تخریب علیه منازلی که از ده ها سال پیش احداث شده را می توان پاکسازی فلسطینی ها به طور کامل از این شهر تلقی کرد. در واقع مقامات رژیم صهیونیستی با هدف تغییر توازن جمعیتی و از بین بردن ماهیت عربی مناطق فلسطینی در قدس و کرانه باختری به

سیاست شهرک سازی و یهودی سازی ادامه می دهند. این رویکرد با تخریب اماکن فلسطینی نشین و اخراج تدریجی آنان از محله های قدیمی بیت المقدس امکان پذیر شده است. این رویکرد چنان برای مقامات اسرائیلی اهمیت دارد که رهبران و مقامات اسرائیلی بارها نیز بیان داشته اند که بخشی از مشکل مسکن در اسرائیل فقط از طریق افزایش ساخت و سازها در شرق بیت المقدس حل می شود. آنان حتی خودداری از ساخت و ساز در قدس را باعث افزایش قیمت مسکن و مهاجرت بسیاری از جوانان از اسرائیل معرفی می کنند تا به این وسیله افکار عمومی جامعه را با خود همراه کنند. به عبارت دیگر آنها با ترفندهای مختلف تلاش می کنند هر روزه بخش های قدیمی بیت المقدس را از حضور فلسطینی ها خالی و بتدریج آنها را بازسازی و یهودی نشین کنند.

محو آثار باستانی

همچنین تل آویو می کوشد تا با یهودی سازی آثار باستانی اسلامی و الحاق آنها به میراث یهودی آثار باستانی اسلامی و مسیحی موجود در این شهر را نابود کرده و از خاطره تاریخی مردم جهان پاک کند. این اقدام از طریق ریشه کنی آثار یاد شده یا تغییر نشانه ها و نمادهای آنها انجام می پذیرد. چنانچه برآوردها نشان می دهد نزدیک به ۱۵۰ مورد اثر اسلامی در فهرست نابودی یا الحاق به میراث یهودی قرار دارد. درباره بیت المقدس نیز تمامی اقدامات مربوط به تخریب این مسجد کهن و باستانی و ساخت معبد سلیمان بر جای آن در حال انجام است و حتی این روزها آشکارا درباره آن صحبت می شود. این عملکرد کاملاً بی پروا و در سکوت مجامع بین المللی صورت می گیرد. به گزارش منابع خبری آگاه، خاکبرداری فضای زیرین مسجدالاقصی و ادعای اسرائیلی ها مبنی بر کشف بقایای یک منطقه تاریخی یهودی در زیر این مسجد و نیز حفاری های اطراف آن به مراحل خطرناکی رسیده است که هر آن مسجدالاقصی را با نابودی کامل مواجه می کند. در واکنش به این گونه اقدامات سازمان جهانی یونسکو با انتقاد از سیاست های اسرائیل به دلیل تخریب آثار باستانی و اسلامی فلسطین بویژه آثار شهر قدس یاد آور شد که این سازمان با هدف حفظ آثار این شهر در مقابل سیاست های رژیم اسرائیل ایستادگی خواهد کرد، اما متأسفانه اینگونه اظهار نظرها و صدور بیانییه ها تنها در حد حرف باقی مانده و هرگز به عرصه ظهور و بروز عملی نمی رسد.

این مساله کاملاً روشن است که بنیامین نتانیا هو، نخست وزیر فعلی رژیم صهیونیستی با رویکردهای افراطی خود می رود تا با سرعت تندتری یهودی سازی شهر قدس را ادامه دهد. در این میان شکاف های میان فلسطینیان و کوتاهی اعراب زمینه را برای سکوت مجامع بین المللی و در نتیجه سوءاستفاده رژیم صهیونیستی فراهم کرده است. بی توجهی یا عدم توجه مناسب جامعه بین المللی در واقع مشوق صهیونیست ها برای ادامه روند یهودی سازی قدس خواهد بود. از سوی دیگر رخداد های دو سال گذشته در کشورهای عربی و موج تنش ها و درگیری های سیاسی پس از بیداری اسلامی و مشغول شدن اعراب به امور داخلی خود موجب شده است تا نسبت به روند یهودی سازی بیت المقدس بی توجهی کامل صورت گرفته و در ورای این دلمشغولی اعراب عملیات شهرک سازی و یهودی سازی قدس با سرعت بیشتری ادامه پیدا کند. ارزیابی ها نشان می دهد شمار شهرک نشینان یهودی در قدس هم اکنون به 300 هزار نفر می رسد، اما پیش بینی می شود با این سرعتی که شهرک سازی ها استمرار دارد بزودی تعداد آنها به یک میلیون شهرک نشین برسد. با ورود شهرک نشینان بیشتر به بیت المقدس و اخراج فلسطینی های مسلمان از این شهر ترکیب جمعیتی این شهر تغییر خواهد کرد و قطعاً اگر این روند استمرار داشته باشد می توان از هم اکنون روزی را متصور شد که در بیت المقدس جز یهودیان کسان دیگری زندگی نکنند.

ادامه سکوت مسلمانان و تحرک نداشتن جامعه جهانی ممکن است سرانجام کار را به جایی برساند که بیت المقدس دیگر نه به عنوان یک شهر اسلامی بلکه به عنوان یک شهر یهودی نشین به جهانیان معرفی شود و این اتفاق نهایت خسران برای مسلمانان و بخصوص فلسطینی ها خواهد بود. از این روست که باید گفت مسلمانان باید نجات قدس را از چنگ یهودی سازی در راس اولویت های خود قرار دهند و تا دیر نشده کاری کنند که این شهر اسلامی همچنان در آغوش فرهنگ و میراث تمدن اسلامی باقی بماند.

علی رضانی / جام جم